

Ο μαραθώνιος του αιώνα

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Image not found or type unknown



Φαντάζεται κανείς πως στο τρέξιμο η επιτυχία μετριέται με τον χρόνο -τον απόλυτο του ρεκόρ, ή τον συγκριτικό της αναμέτρησης με τους άλλους. Ή με την πρωτιά – με το κόψιμο του νήματος πριν τον συναθλητή, αντίπαλο εν προκειμένω. Και κατά βάσιν είναι έτσι –όχι μόνον τώρα, μα πάντα, από καταβολής κόσμου.

Στην αρχαία Ελλάδα, στην οποία χρωστάμε πολλά από αυτά που συγκροτούν τη ζωή μας, ανάμεσά τους τη θεσμοθέτηση των αθλητικών αγώνων, νικητής ήταν ο πρώτος. Ο ένας. Μάλιστα, στους Ολυμπιακούς Αγώνες, ο νικητής στο δρομικό αγώνισμα του «σταδίου», αγώνα περίπου 200 μέτρων, ήταν εκείνος που έδινε το όνομά του στη διοργάνωση. Η καταγραφή του ονόματός του έμενε στους αιώνες, καθώς στη συνέχεια η αναφορά γινόταν στην «Ολυμπιάδα που νίκησε ο δείνα» - κατόρθωμα μείζον, αν σκεφτούμε πως η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν το πιο διαδεδομένο, κοινώς αποδεκτό σύστημα μέτρησης του χρόνου στον αρχαίο κόσμο. Όσο για τους υπόλοιπους αθλητές, οι ιστορίες τους χάνονταν, με

εξαίρεση κάποιες παράξενες που έφτασαν ως εμάς ως ανέκδοτα, κυρίως, για κατορθώματα υπερφυσικά ή προσωπικές στιγμές.

Ναι, η πρωτιά έχει αδιαμφισβήτητη αξία. Και χαρακτηρίζει όχι μόνον τον αγώνα, αλλά και μια ολόκληρη εποχή. Έτσι θυμόμαστε κι εμείς την Ολυμπιάδα του 1976 της Νάντια Κομανέτσι ή εκείνη του 1968 στο Μεξικό, με το ρεκόρ του Μπομπ Μπίμον στο άλμα εις μήκος.

Δίπλα σ'αυτά, υπάρχουν κι άλλα μέτρα. Συχνά αθέατα, όπως οι προσωπικές ιστορίες, οι υπερβάσεις που οδήγησαν στο αποτέλεσμα, τα γυρίσματα της τύχης που στέρησαν τη νίκη, τα «παρά λίγο». Μέτρα που δεν καταγράφονται στην επίσημη ανάγνωση της ιστορίας του αθλητισμού, μα υπάρχουν, και φωτίζουν την άλλη πλευρά.

Σπάνια οι ήττες γράφουν ιστορία. Κι ακόμα σπανιότερα τυχαίνει να είναι εκείνες που ξεχωρίζουν, και ο ηττημένος που μένει στο διηνεκές, αφήνοντας πίσω του τον επίσημο νικητή. Τέτοιες νίκες, μετρημένες με μέτρο διαφορετικό από το σύνηθες, σπανίζουν -γι'αυτό είναι πολύτιμες, παρακαταθήκη όχι μόνον για τους φίλους των σπορ, μα για όσους εισπράττουν από την άθληση ένα μήνυμα ζωής.

Στις 24 Ιουλίου 1908, την τελευταία μέρα των Ολυμπιακών του Λονδίνου, περίπου 100.000 θεατές είχαν συγκεντρωθεί στο στάδιο για να δουν τον τερματισμό του μαραθωνίου. Η μέρα ήταν ιδιαίτερα ζεστή και στην αφετηρία βρίσκονταν 56 δρομείς από 16 χώρες. Ανάμεσά τους ήταν ο συγγραφέας Sir Arthur Conan Doyle, ως ανταποκριτής της Daily Mail για να εξασφαλίσει μια καλή θέση στο στάδιο, αλλά και η Βασίλισσα Αλεξάνδρα, η οποία είχε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο αγώνισμα και παρίστατο και στην έναρξη και στον τερματισμό. Μάλιστα, το ενδιαφέρον της βασίλισσας για τον αγώνα και η επιθυμία της να δουν τα παιδιά της μέρος του, οδήγησαν στην επιμήκυνση της διαδρομής κατά μερικά μέτρα για να περάσει έξω από τα δώματά τους -μια προσθήκη που έκτοτε διαμόρφωσε οριστικά την απόσταση του μαραθωνίου δρόμου.

Ο αγώνας ξεκίνησε το μεσημέρι, παράλληλα με άλλα αγωνίσματα που πραγματοποιούνταν στο στάδιο. Απευθείας συνδέσεις δεν υπήρχαν, κι έτσι μετά από κάθε μίλι, το όνομα του μαραθωνοδρόμου που προπορευόταν ανακοινωνόταν στο στάδιο, για να μπορεί το κοινό να παρακολουθεί την εξέλιξη του αγώνα. Στην αρχή προπορευόνταν οι Άγγλοι Thomas Jack και Jack Price, έπειτα, για το μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής ο Νοτιοαφρικανός Charles Hefferon. Στο 38ο χιλιόμετρο, ο Hefferon εξακολουθούσε να είναι μπροστά και οι θεατές ειδοποιήθηκαν πως η αναμονή τους τελείωνε. Μα ο Hefferon δεν ένωθε καλά. Τρία μόλις χιλιόμετρα πριν τον τερματισμό, στο 39, έξω από το στάδιο, τον πέρασε ο

Ιταλός Dorando Pietri.

Μέσα στο στάδιο, όλοι περίμεναν με το βλέμμα στραμμένο στην πύλη, τον νικητή. Όπως λένε τα δημοσιεύματα της εποχής, περίμεναν κάποιον εντυπωσιακό, καλλίγραμμο αθλητή, με χαρακτηριστικά αρχαίου Θεού και τη ρώμη αποτυπωμένη στο σώμα του. Αντί γι' αυτόν, την πύλη πέρασε ο μικρόσωμος Pietri. Εικοσιδύο χρονών, ζαχαροπλάστης στο επάγγελμα, πολύ «μακριά» από τη φαντασίωση του ήρωα αθλητή, είχε ξεκινήσει την αθλητική του διαδρομή το 1904, στα 19 του, στο Κάπρι, τη γενέτειρά του. Τότε, μαγεμένος από την ιδέα του αγώνα, μπήκε με τα ρούχα της δουλειάς και τερμάτισε πριν τον πιο διάσημο Ιταλό δρομέα της εποχής, τον Pagliani, αφήνοντας τους πάντες άφωνους. Και στην επόμενη Ολυμπιάδα ήταν παρών, διεκδικώντας το όνειρό του.

Στο Λονδίνο ξεκίνησε την κούρσα αργά, ανεβάζοντας σιγά τον ρυθμό του. Στο 32 ήταν δεύτερος, υστερώντας κατά 4 ολόκληρα λεπτά από τον Hefferon, και αποφάσισε να τα δώσει όλα. Στο 39 ήταν πρώτος. Μα στο 40, δύο χιλιόμετρα πριν τον τερματισμό, τον βρήκαν η αφυδάτωση και η εξάντληση από την υπερπροσπάθεια. Συνέχισε ως το στάδιο. Κι εκεί, ζαλισμένος από την κούραση, πήρε λάθος δρόμο. Οι κριτές του έδειξαν τη σωστή κατεύθυνση, μα εκείνος, εξαντλημένος, έπεσε στο έδαφος. Τον βοήθησαν να σηκωθεί, μα λίγα μέτρα μετά κατέρρευσε. Εκεί, στο γεμάτο στάδιο, έπεσε στο έδαφος και σηκώθηκε συνολικά 4 φορές. Σηκωνόταν, τρέκλιζε, έπεφτε και πάλι σηκωνόταν, εξαντλώντας σε κάθε πτώση τις ελάχιστες δυνάμεις του. Αυτά τα τελευταία μέτρα τα έτρεξε σε 10 λεπτά - 10 ολόκληρα, μαρτυρικά λεπτά, με το στάδιο να παραληρεί. Έφτασε ως το τέρμα σε ημιλιπόθυμη κατάσταση. Στο μεταξύ, ο πρώτος νικητής, ο Ολυμπιονίκης John Hayes είχε τερματίσει. Μα νικητής για τον κόσμο -και για πάντα- ήταν ο Pietri. Και ο αγώνας αυτός, που μας χάρισε την απόσταση που είναι, πλέον, κλασική, ονομάστηκε «ο μαραθώνιος του αιώνα».

Μετράμε, λοιπόν, την προσπάθεια με τον χρόνο. Μετράμε και με άλλα, ξεχωριστά μέτρα. Στο δρόμο, κορυφαίο είναι η επιμονή. Το πείσμα που μας στρέφει να υπερβούμε τα όριά μας και να ξαναδοκιμάσουμε τι μπορούμε. Εκείνο που μας κάνει να μην μας αρκεί η γνώριμη συνθήκη. Εκείνο που καθημερινά μας βγάζει στην αφετηρία, της κάθε μέρας.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

Πηγή: athensvoice.gr